కానగపూల వాన

రాయీ రాయీ కరిగే వేళైంది.

పసిడి గువ్వలు కట్టుకొచ్చినాయి.

బాగిచెట్టు గువ్వల కూతలతో మేలుకొనింది.

లోకమంతా నిద్దరపోతా వుంటే నేను, బాగిచెట్టు, పసిడిగువ్వలు మేలుకోని వుండాము. బంగ్యాకు తాగతా గుక్కగుక్కకు సొర్గాన్ని మెట్టు మెట్టుగా అందుకొంటా వుండాను.

లచ్చిమి ఇంకా రాలేదు. ఎవుడికి కొంగేసిందో? ఈ రాత్తిరికి వస్తిందో రాదో? ఏటిగెడ్డ నుండే బాలాజీ కొటాయిలో రెండోఆట వొదిలి శానాసేపైంది. ఆకు కదిలినా లచ్చిమి వచ్చిందేమోనని అత్తరమాత్తరంగా చూస్తా ఉండాను. ఎదురుచూసి చూసి కండ్లు కాయలు కాసినాయి. మొనుసు లచ్చిమి కోసరం కట్టుగూటాన పెనుగులాడతా వుండాది.

కనమోరి బాయికాడ టెంకాయి మాకులు గలగలా గొంతు కలిపినాయి. నిద్దరమత్తులో చుక్కలు తూగతా వుండాయి. అంకాళమ్మ కొండమింద కొన్ని మోడాలు కూచ్చోని, కొండకింద వుండే వూరిని కావలి కాస్తా అరువులు చేసుకుంటా వుండాయి.

ఈ ఏరు మాకోసమే పుట్టింది. ఏటిగెడ్డ నుండే మొగిలి పొదరింట్లో మిన్నాగు లైనాము. ఈ నల్లగుండ్లు మాకు మెత్తని పరుపులైనాయి. ఈ ఏటినీళ్ళల్లో మునిగి ముద్దగా తడిసి, ఆ ఇసిక తిన్నెల మింద సొర్గనరకాలను అందుకోని ఎన్నోసార్లు వొళ్ళు మరిస్తిమి.

లోకమంతా నిద్దరపోతా వుంటే మేమిద్దరం మేలుకోని దుత్తలతో ఎన్నెల్ని తాగి కైపెక్కి తూలి ఆడిపాడినాము. మాకు చావుపుట్టుకలు లేవు.

బాగిమాను కొమ్మలకి కట్టిన ఉయ్యాల గాలికి వూగతా వుండాది.

ఆ ఉయ్యాలను దుసారతీగలతో నేను లచ్చిమి అల్లినాము. ఉయ్యాల్లో కూచ్చోని కాళ్ళను నేలకు తన్నించి వూపందుకొన్నాను. ఉయ్యాల ఎనక్కు ముందుకు వూగతా వుండాది.

సారాయి వాసన సయిగ్గా ఎనకనుంచి వొచ్చి గుప్పుమని పలవరించింది.

ఉయ్యాలను దెగ్గిరికి తీసుకొనింది. చేతులతో కండ్లు మూసింది. మూసిన చేతుల్ని తీసేసినాను.

లచ్చిమిని చూసి మూతి ముడుచుకొంటి. చేతుల్తో మెడను చుట్టి చెంపకు ఆనించింది. తలను చేత్తో తోసేసినాను.

"ఏం వద్దులే తల్లా! ఎంతసేపట్నుంచి నేనీడ నీకోసరం ఎదురు చూస్తావుండేది. నా మింద నీకు కనికరమే లేదు" అన్నేను.

చిన్నపిల్లగాడి మాదిర్తో అలిగితిని.

మల్లా చెంపకు చెంప ఆనించి,

"పెదబ్బా వచ్చేముందు పరికి కంప మింద చీర ఆరేసినాను. ఇడిపించుకోని వచ్చేసరికి ఈ యాళ్లైంది" అని

నన్ను ముద్దుపెట్టుకొనింది.

"నేనుండాను, నిన్ను సాకలేనా అంటే నువ్వు వినిపించుకోవు. నీ మొండి పట్టే నీది" అన్నేను.

నా చేతి నుంచి బుర్ర తీసుకొని ఒక్క గుక్క పీల్చి బంగి తాగింది.

"ఈ లోకంలో నువ్వు నాకుండావు. ఇంగేమి కావల్ల చెప్పు?" అనింది లచ్చిమి.

ఆ మాట నాకు గొంతులో తేనెపోసినట్టు అనిపించింది.

లచ్చిమి వచ్చిందంటే పొద్దు మొలిసేది, పొద్దు గూకేది తెలీదు. లచ్చిమి రానంతవరకు పాణం పెనుగులాడతాది, కోపగించుకొంటాను. అలగతాను. ఏడస్తాను. వచ్చిందంటే ఇవన్నీ మరిసిపోతాను.

లచ్చిమిని చూస్తేనే చాలు చెందమామను అందుకొన్నంతగా ఆనందపడి పోతాను. వొళ్ళంతా మెరుపు మెరుస్తుంది.

"పెదబ్బా. ఈ రాత్తిరికి పాములమవుదాం. నువ్వు నాగుపాము నేను పెంజిరి" అనింది లచ్చిమి.

బంగ్యాకు మత్తులో ఆయమ్మి కండ్లు తూలినాయి.

చెట్టంతా కట్టుకొచ్చిన గువ్వలతో కేళీఇలాసంగా వుండాది.

రాయీరాయీ కరిగే ఆ వేళలో నేను నాగుపామునై, లచ్చిమి పెంజిరై ఇద్దరం పొరాడుకొంటా ఏటిగెడ్డ నుండే చెండుమల్లె పూలతోటలోకి పోయినాము.

బాగిచెట్టుకు కట్టిన ఉయ్యాల బంగ్యాకు మత్తులో ఎనక్కు ముందుకు వూగతా వుండాది.

***

ఉయ్యాల జంపాల వూగేటి తూగేటి ఉయ్యాల

ఆ కొండ ఈ కొండ ఉయ్యాల

వూగూగి ఆ చెందురుడ్ని అందుకోవల్ల ఉయ్యాల

లచ్చిమి ఉయ్యాల వూపతా పాట పాడతా వుండాది.

ఇప్పటి మాట కాదు ఇది. అప్పుడు లచ్చిమి మా పెద్దవ్వోళ్ళ గొడ్లు మేపతా వున్నింది.

మద్దేన్నం పూట గొడ్లను మద్దిమాను కింద తోలేసి, కొమ్మలకు ఉయ్యాల కట్టి లచ్చిమి మమ్మల్ని వూపేది.

శానాసేపు నన్నే వూపతా వుంటే శరాబందిగోడు ఏడస్తా "నన్ను గూడా వూపక్కా" అని మొత్తుకొనేటోడు. "వుండ్రా పెదబ్బ వూగని" అని వాడ్ని కసురుకొనేది లచ్చిమి. నేను గాన వుంటే వాడికి వూగే ఛాన్సు దొరికేది గాదు.

బడిలేని దినాన గొడ్లకాడికి పోవాలంటే నాకు బలే కుశాల.

శరాబందిగోడు లచ్చిమి కడగుట్టి తమ్ముడు. వాడు నా సావాసకోపు. వాడు నేను సంతోపుబడిలో కలిసి సదువుకొంటా వుంటిమి. వాడుగూడా గొడ్లకాడికి వచ్చేటోడు.

గొడ్లకాడ వులింజిపండ్లు, బిక్కికాయలు, బీరపండ్లు, నేరేడుపండ్లు పెరికిచ్చేది. నాగదారి పొండ్లో ముల్లువుంటింది గదా! జగర్తగా తీసిచ్చేది. పొండ్లు పోసుకొని జోబీలు నల్లంగా అట్టకట్టుండేవి.

సాయంకాలం మంగళాచెరువులో గొడ్లను తోలేసి ఆటల్లో పడితే పొద్దుగూకేది తెలిసేది గాదు.

వుప్పురపట్టి, తొక్కుడుబిళ్ళ, అలసందకాయలులాంటి ఆటలే కాకుండా పుట్టగోసి పెట్టుకోని లచ్చిమి మొగపిలకాయలతోపాటు బలిగూడు కూసేది. జిల్లాంకోడి, పుట్టాచెండు ఆడేది.

మొగపిలకాయలనీ, ఆడపిలకాయలనీ ఆయమ్మికి తేడా వుండేది గాదు.

మొగపిలకాయలతో కొట్లాట పెట్టుకొనిందంటే వొక్కసారి ఇద్దర్ని సుట్టుకోని ఇసిరిదెంగేది. కాళ్ళసందున దూరి ఎత్తి కుదేసేది. సుమారుపాటి మొగోళ్ళకు గూడా ఆయమ్మి బయపడేదిగాదు.

ఎప్పుడూ గొబ్బు గొబ్బు మాటలు మాట్లాడేది.

లచ్చిమికి బలే ధైర్నం. పచ్చారపాము, కట్టిపులుగు, పూడుపాము, నీరుగట్టి పాములను తోకతో పట్టుకోని గిరగిరా తిప్పి ఇసిరి దెంగిందంటే నడుములిరిగి నిగిడి సచ్చేటివి.

తమరకట్టెతో ఆ యమ్మి నాగుపాములను బలే న్యాకుగా పట్టేది. నాగుపాముల్ని మెడలో ఏసుకొని మమ్మల్ని బయపెట్టేది. మేము బిత్తరపొయ్యి సచ్చేటోళ్ళం.

వాళ్ళ నాయన పాముల చెర్మం వొలిసి అమ్ముకొనేటోడు.

ఆ యమ్మి దొంగపనులు కూడా బలే న్యాకుగా చేసేది. పుట్టగోసి పెట్టుకోని టెంకాయ చెట్టు ఎక్కి కాయలు కోసి నిముసంలో దిగొచ్చేది. మనిషెత్తు కల్లను ఎగిరిదూకి మామిడికాయలు దొంగతనంగా కోసుకొచ్చేది.

మేము చెరువులో ఈదినాటకాలు ఆడేవాళ్ళం. గుడ్డలతో కిరీటాలు సుట్టుకోని, వీపులకు పరదాలు కట్టుకోని, అట్టెకత్తుల్ని చేత తిప్పుతా కంగుంది పద్యాలు పాడతా అడుగులేసేవాళ్ళం.

ఆయమ్మి ఎప్పుడూ మొగేసికాలు కట్టేది.

వొగరోజు ఆయమ్మి ద్రౌపది ఏసికం కట్టింది. మా రవణన్న దుశ్శాసనుడి ఏసికం కట్టినాడు. ఆరేడు పై గుడ్డలను చీరలుగా కట్టుకొనింది. మా రవణన్న చీరలతోపాటు ఆయమ్మి లంగా గూడా పెరికేసినాడు. ఆయమ్మి బిత్తలతో మోకాళ్ళ మింద కూచ్చోని బలే ఏడిసింది.

అప్పటి నుంచి ఆయమ్మి మగేసికాలు మాత్తరమే కట్టేది.

మా పెద్దవ్వ బీడీలు తాగేది గదా! ఆమె తాగిపడేసిన తుంట బీడీలను అగ్గిపెట్టెలో జాగర్తగా దాంపెట్టుకోని గొడ్లకాడ తాగేది. బీడీలు తాగడం ఆయమ్మికి శానా ఇష్టంగా వున్నింది.

తుంటబీడీలు ఎక్కడన్న కనిపిస్తే సాలు తీసుకోని అగ్గిపెట్టెలో అబ్బురంగా దాచిపెట్టుకొనేది.

నేను గూడ ఎవురు చూడకుండా బీడీలు తాగడం నేర్చుకొనింది లచ్చిమి వల్లనే!

మా పెద్దవ్వ బీడీ ముట్టించుకు రమ్మని నాచేతికి ఇస్తింది గదా! నేను ఏం చేస్తానంటే, బీడి ముట్టించి ఎవురూ చూడకుండా నాలుగు గుక్కలు తాగి మల్ల తెచ్చి మాయవ్వకు ఇస్తావుంటిని.

నాకు అట్ల బీడీలు తాగడమంటే బలే కుశాలగా వున్నింది.

మా జయక్క గూడా గొర్రెలకాడికి వచ్చేది.

మా జయక్కకు, లచ్చిమికి నిముషం పడేది కాదు. ఎప్పుడూ ఆయమ్మిని "మాదిగి నా సవితి మాదిగ నా సవతి" అంటా వుండేది. అయినా మా జయక్కను లచ్చిమి ఏమీ అనేది గాదు.

"గొమ్మునుండు తల్లే నోరు నొప్పేస్తింది" అని పదిమాటలకు వొగ మాట అనేది లచ్చిమి.

మా జయక్క కంటే లచ్చిమంటేనే నాకు శానా ఇష్టం. అది మా జయక్కకు కుల్లుగా వుండేది.

లచ్చిమి నన్నెంతో ముదిగారంగా చూసుకొనేది. నేను లచ్చిమిని వదలకుండా ముడ్డి సుట్టకారం తిరగతా వుండేటోడ్ని.

మాయమ్మ దెగ్గిర, మా చిన్నవ్వ దెగ్గిర ముదిగారం పడినట్టు ఆయమ్మి దెగ్గిర పడేటోడ్ని.

లచ్చిమంటే నాకు బలే ఇష్టం. ఎంత ఇష్టమంటే మాయమ్మ పక్కలో నుంచి లేసిపోయి ఆయమ్మి పక్కలో పడుకోవల్లనీ వుండేది గాని కుదిరేది గాదు.

ఆయమ్మి కోగిల కూసినట్టు పాటలు పాడేది.

లచ్చిమి పిల్లనగట్టె వూదతా వుంటే అచ్చులు పచ్చులు ఆలకించేవి.

నాకు పిల్లనగట్టి వూదేది నేర్పించమని అడిగితిని.

"ఎంగిలి పెదబ్బా" అనేది. అయినా నేను వొప్పుకునేవాణ్ణి గాదు.

"నేర్పిస్తావా, సస్తావా" అని మొండికేసేవాడ్ని.

పిల్లనగట్టెను పావడా గుడ్డకు తుడిసి, ఎట్లా పట్టుకోవాలో, ఎట్లా వూదాలో నేర్పించింది.

తొలీతులో వూదడం చేతకాక ఎంగిలంతా వూదేసెటోడ్ని.

మా జయక్క చూసి లచ్చిమి మింద చాడీలు చెప్పింది. మాయమ్మ లచ్చిమిని తిట్టి, దూరదూరంగా వుండమని కసురుకొనింది.

అప్పటినుంచి లచ్చిమి నన్ను చేరదీసేది గాదు.

నేను మింద పడితే "తాకగూడదు పెదబ్బా" అని దూరంగా జరిగేది.

"ఎందుకుమ్మే ఎందుకుమ్మే" అంటూ నడుమను చేతులతో చుట్టేసి అబ్బిలించు కొనేవాడ్ని.

"మేము మాదిగలం పెదబ్బా" అని అనేది. అప్పుడు ఆయమ్మి గొంతు అదో రకంగా దుక్కంతో వుండేది.

అట్లా ఆ పొద్దు నుంచి వాళ్ళ తమ్ముడ్ని దెగ్గిరికి చేరదీసినట్టు నన్ను దెగ్గిరికి తీసుకొనేది గాదు.

అయినా ఆయమ్మి మింద పడతావుంటిని. వొళ్ళో పోనుకొంటావుంటిని. ఆయమ్మికి సక్కలగిలి పెడతావుంటిని. జుట్టుపట్టుకోని వంగబెరకతా వుంటిని. పాపం నా వల్ల ఆయమ్మి శానా తిట్లు తినేది.

వొగరోజు మా పెద్దవ్వోళ్ళ ఇంట్లో ముసిలెద్దు వొగటి వల్లగిలి సచ్చి వూడిసింది.

దాన్ని వీరతిమ్ము గోడు తీసకపొయ్యి బాగాలు ఏసుకొన్నేరు.

అది పంటల కాలం.

అబ్బలు బిడ్డలు రాత్తిరి కొత్త చెరువు కిందనే వుండేటోళ్ళు. లచ్చిమి వాళ్ళమ్మ గొడ్డు తునకల కూర చేసుకోని, సంగటిగంపనెత్తుకోని మాదిగపల్లె నుండి వచ్చింది.

అబ్బలు బిడ్డలు ఎన్నెట్లో మా పల్లె ముందరుండే చింతమాను కింద కూచోని తింటా వుండారు. నేను చూసేదానికి పొయినాను.

తునకల కూర గమగమా వాసన వస్తా వుండాది. సద్ద సంగట్లోకి వుడుకుడు గొడ్డు తునకల కూర అద్దుకొని తింటావుంటే నాకూ నోరూరింది. నాకు పెట్టమని అడిగినాను.

వాళ్ళు పకపకా నవ్వి "పోపెదబ్బా పో! అమ్మ చూసిందంటే కొడితింది" అనింది వాళ్ళమ్మ.

నేను మొండి నా కొడుకును గదా! తసికలేసి కుచ్చుంటి ముద్ద పెట్టమని. వాళ్ళు భీతి పడిపోయినారు.

మా నాయన వచ్చి నవ్వతా చిన్నంగా నా పిర్రల మింద కొట్టి, రానని మొండికేస్తే బుజాల మింద ఎత్తుకోని ఇంట్లోకి పోయినాడు.

పొట్టేలు, కోడికూరైతే తినొచ్చును. గొడ్డుతునకలు తినగూడదంట. తింటే ఏమైతిందో చూడల్లని చిన్నప్పుడు బలే కోరిగ్గా వుండేది.

మా జయక్కకు బదులు మా చిన్నాయన గొర్రెల కాడికి వచ్చినప్పుడు లచ్చిమిని బలే ఏడిపించేటోడు. తాగేదానికి బీడీ ఇచ్చి ఆయమ్మి సండ్లు పిసికేవోడు. అందురూ బాయిలో ఈత కొడతా వుంటారు గదా! మా చిన్నాయన బుడుంగుమని మునిగిపొయ్యి, లచ్చుము రెండు కాళ్ళు పట్టుకోని పూడు తగిలేకాడికి తీసకపొయ్యి అదుముకోని వదిలేస్తే, ఆయమ్మి నీళ్ళు మింగి కండ్లు తేలేసేది.

ఈత కొడతా కొడతా ఆయమ్మి రెండు కాళ్ళ సందున చెయ్యేసి సక్కలగిలి పెట్టేవోడు.

ఆ యమ్మిని ఏడిపించడం మా చిన్నాయనకు బలే కుశాలగా వుండేటిది.

మా చిన్నాయన పెద్ద మొగోడు. పెండ్లయిందీ ముగ్గురు బిడ్డలు గూడా! మా జయక్క ఆయన కూతురే! అయినా కూతురు వగిసుండే లచ్చిమితో సరసమాడేటోడు.

మా చిన్నాయన అంటే ఆయమ్మి బలే బయపడేటిది. ఆయన గొర్రెలకాడికి వచ్చిన దినాన ఆయమ్మి వుచ్చలు పోసుకొంటా వుండేటిది.

ఒగరోజు ఆయమ్మి వంకబాయి కాడ గడ్డికోస్తా వుంటే వంగదీసుకొన్నాడు. మేము బోడిబండ మీద జారుడు ఆట ఆడుకొంటా చూసినాం.

ఆయమ్మి వుచ్చులో పడిన గువ్వపిల్ల మాదిర్తో కొట్టుకొంటా వుండాది. ఈయన పంచె ఇప్పేసి ఆయమ్మి మిందకు వొరగబడినాడు. మమ్మల్ని చూస్తే కొడతాడని బయపడి బోడిబండ మింద నుంచి దిగేసి పల్లెకు దౌడు తీస్తిమి.

ఆ పొద్దుటి నుంచి వాళ్ళిద్దరు వొగ్గటైపోయినారు.

మా చిన్నాయన అంటే బయం పొయ్యి శాన ఇష్టపడేటిది. బీడీలు, పూలు, మిఠాయిలు మా చిన్నమ్మకు తెలీకుండా సంతలో కొనిచ్చేటోడు. నా చేతికిస్తే సయిగ్గా ఎత్తకపొయ్యి ఆయమ్మికి ఇచ్చేవోడ్ని.

గొడ్లకాడ ఆయమ్మి మమ్మల్ని వదిలేసి మా చిన్నాయన సుట్టకారమే తిరిగేటిది. మా చిన్నాయన గొర్రెలకాడకు వస్తాడని తెలిస్తే నన్ను, శరాబందిని పిలసకపొయ్యేటిది గాదు.

ఇట్లా కొన్నిదినాలు జరిగింది.

ఆయమ్మికి కడుపొచ్చింది. గుట్టు రట్టు కాకుండా మా పెద్దవ్వ ఏం చేసింది? ఆయమ్మిని సయిగ్గా వాళ్ళింటికి పంపించేసింది.

ఇవన్నీ అప్పుడు నాకు తెలీదు. వొగరోజు ఆయమ్మి నన్ను వామిలోకి తీసకపొయ్యి "పెదబ్బా ఇంగ నేను రాను. ఇదే ఆఖరు" అని కండ్లనీళ్ళు పెట్టుకొనింది.

నా చేతిలో చెట్టు పొండు పెట్టి "తిను పెదబ్బా చెట్టు పొండ్లంటే నీకు ఇష్టం గదా" అనింది.

అంతే మల్ల ఆ యమ్మిని నేను చూడనే లేదు. ఆ పొద్దుటి నుంచి లచ్చిమి మా పెద్దవ్వోళ్ళ గొడ్లను మేపను రాలేదు.

***

ఉయ్యాల ముందుకు ఎనక్కు ఊగతా వుండాది. ఆ నింగినీ, ఈ నేలనీ తాకతా వుండాది.

చెండుమల్లె పూలవాసన తోటంతా గుమాళిస్తా వుండాది.

నడుముల్ని పైకెత్తి బుసులు పెడితిమి. పడగా పడగా రాసుకొంటా కామంతో కైపెక్కితిమి.

ఉయ్యాల తీగలు మడతపడినట్టు మోహంతో పెనవేసుకొంటిమి. కేళిఇలాసంగా పారాడతా వుండాము.

మనుషులుగా పొందలేనిది పాములమై అందుకొంటా వుండాము.

***

కొంతకాలానికి పెద్ద కరువు పెట్టింది.

ఆ కరువులో గొడ్డు గోదను తెగ నమ్మేసి మా నాయన అప్పులు కట్టేసినాడు. బండీ ఎద్దులు మిగిలినాయి.

భూమి వున్నంత మాత్తరాన ఏం చేసేది? మన్ను బొక్కులాడలేం గదా!

భార్యాబిడ్డలను తీసుకోని పీలేరుకు వచ్చేసినాడు.

మాకు బండీ ఎద్దులే ఆధారమైనాయి. బండిని బాడిగలకు తిప్పేవాడు మా నాయన. ఆ కరువులో మమ్మల్ని రెక్కలు ముక్కలు చేసుకోని సాకినాడు.

అప్పుడు నేను పదోతరగతి సదవతా వుంటిని. వొకపక్క సదువుకొంటా గీత టెక్స్టైల్స్‌లో పనికి పోతా వుంటిని.

పగలంతా పనిచేసి రాత్తిరి పుస్తకం ఎత్తుకోవాలంటే నెత్తికి గుండెత్తుకొన్నట్టు వుండేది. పదో తరగతి పరిచ్చలు ముక్కతా మూలగతా రాసినాను గాని పాసవలేదు. నాకెందుకో సదవాలనిపించేది గాదు. ఇంట్లో వుండాలనిపించేది గాదు.

ఇంట్లో దరిద్రం పాతమెట్టుతో కొడతా వున్నింది. వొగపూట సరిగా తినేదానికి తిండి గూడా వుండేది గాదు.

మా చెల్లి అయితే ఆకలికి తట్టుకోలేక "అమ్మా కడుపు నొప్పిమా, కడుపు నొప్పిమా" అనేది.

ఎన్నోసార్లు మంచినీళ్ళు తాగి కడుపు నింపుకోని వుండాము.

మాయమ్మ కొంగుతో పొయ్యి రగిలించేది. ఏ నడిజాముకాన్నో ఆకలితో సొమ్మసిల్లిన మమ్మల్ని లేపి అన్నం పెట్టేది.

మాయమ్మ అప్పుడు దొంగగొడ్లు తొక్కిన కల్లం మాదిరి వుండేది. అన్నం విస్కీ వాసన కొట్టేది.

తమ్ముడు, చెల్లెలు ఆవురావుమంటూ తినేవాళ్ళు. నాకైతే కడుపులో తిప్పి వాంతికొచ్చేది.

అప్పుడు మాయమ్మ నన్ను బలే కోపంగా చూసేది. అప్పుడు మాయమ్మ అమ్మలా కాకుండా కాళికాదేవి మాదిర్తో వుగ్రంతో వుండేది. అప్పుడు నాకు మాయమ్మంటే శానా బయమేసేది.

మానాయన బాడిగకు పోయి వచ్చినాడంటే ఇంట్లో రామరావణ యుద్ధం జరిగేది.

కుక్కలు కొట్లాడుకున్నట్టు మాయమ్మ, మా నాయన అరుసుకొనేటోళ్ళు. ఇల్లంతా అగ్గిగుండం తొక్కినట్టు వుండేది.

తమ్ముడు, చెల్లీ భీతిపడిపొయ్యి ఇంట్లో వొగమూలాన ముడుక్కోని పడుకొనేటోళ్ళు.

నేను ఇంట్లో నుంచి యలబారిపొయ్యి ఏట్లోవొంటిగా సీకట్లో కుచ్చోని బొరోమని ఏడుసుకొనేవాడ్ని.

ఇంట్లో వుండడం కంటే ఎక్కడికైనా యలబారిపోతే బాగుండనిపించేది.

ఇంట్లో చెప్పకుండా తిరప్తికి యలబారిపొయ్యి కొన్నాళ్ళు హోటళ్ళలో పనిచేసినాను. లారీలకు ఇసికెత్తినాను. కాళస్తిరిలో అరిటిపొండ్ల మండీలలో కొన్నాళ్ళు పనిచేసినాను.

వొగచోట వుండాలనిపించేది గాదు. చిత్తూరులో కొన్నాళ్ళు, రాణీపేటలో కొన్నాళ్ళు, వూత్తుకోటలో కొన్నాళ్ళు, ఇట్లా కాలుగాలిన పిల్లి మాదిర్తో వూర్లు పట్టుకోని తిరిగేవాడ్ని.

గుడ్డలు మాసిపొయ్యి, సరైన తిండిలేక, సరైన గుడ్డలేక, నిద్దరపొయ్యేదానికి చోటులేక, పార్కుల్లో, బస్టాండుల్లో, రైలుటేసినీలో, ఫుట్‌పాత్‌ల మింద నిద్దరొచ్చిన చోట వొరిగిపోయ్యేవాడ్ని.

నాతోపాటు వుండే తెగిన గాలిపటాలతో బీడీలు తాగడం, పులిజూదమాడడం, దుడ్డుచేతిలో వున్నిందంటే ఫుల్లుగా తాగడం, లంజిల సావాసం, రైలుపెట్టెల్లో కోరికలు తీర్చుకొనేవాడ్ని.

వారాలు తరబడి నీళ్ళు పోసుకోక వొళ్ళు జిడ్డుజిడ్డుగా చెమట కంపు కొట్టేది. చచ్చి కుళ్ళిన ఎలుకల వాసన.

లంజిల వొంట్లో పిడికెడు కండ వుండేది గాదు. ఎముకల గూడు. ఎదమింద రెండు పిడికిళ్ళ మాంసం. మీదపడి ఆవురావురుమని తింటావుంటే, పాణాన్ని కండ్లల్లో బిగపట్టేవాళ్ళు.

చెమటకంపు కలగలిసిన ఆడగాలి మత్తెక్కించేది.

అడ్డమైన రోగాలు, రొచ్చులు, రెండుకాళ్ళ సందున పాణాన్ని చేతుల్తో బిగబట్టి నిద్దరపోని రాత్తురులు.

మూడోసత్రం కాడ బైరాగులతో కలిసి బంగ్యాకు తాగడంలో బలే మజా వుండేది.

బంగ్యాకు మత్తులో సాదువులతోపాటూ నేను 'మూడునాళ్ల ముచ్చట సిద్దా! తూట్లు తొమ్మిది తోలుతిత్తిరా!' అని గొంతు కలిపి తత్వాలు పాడేవాడ్ని.

సాదువుల మాటల్లో చేతల్లో, నిలకడైన నిమ్మతి వుండేది. వాళ్ళ గొంతుల్లో వూట బావులుండేవి.

వాళ్ళతో సావాసం చేసినప్పుడు పదిహేడళ్ళకే అరవైఏళ్ళు నిండినట్టుండేది.

అప్పుడప్పుడు అమ్మ, నాయన, గొర్రెల తాత, చిన్నవ్వ, తమ్ముడు, చెల్లీ, చింతచెట్ల రెక్కల కింద వొదిగిన పల్లె, నిండుగా నీళ్ళతో తొణికిలేసే కొత్తచెరువు వంకబాయి కాడ మడికయ్యలు, మొగిలిపూల వాసన, మా పెద్దావు కండ్ల ముందు మెదిలేటిది.

చిన్నప్పుడు మా నాయన మడక దున్నతా వుంటే, నేను, తమ్ముడు, చెల్లి, మడకసాలులో తేమ మన్నుతో గూళ్ళు కట్టుకొనేటోళ్ళం.

మా చిన్నవ్వ చెనిగి చేనులో మదనట్టి పెరకతా వుంటే నేను కందిపూల మింద వాలిన సీతాకోకచిలుకల్ని 'హూడని' తోలితే అవి గుంపుగా పైకిలేసి మల్లా ఎన్నిద్రపూలమింద వాలేటివి.

పొద్దున్నే కోడికూతతో లేసి బారెడు పొద్దు ఎక్కేంతవరకు మా గొర్రెల తాతతో 'గూడ' వేయడమంటే నాకు

బలే కుశాల.

మా గొర్రెల తాత, పిచ్చవ్వ వొడ్ల బిత్తలతో (నగ్నంగా) ఎన్నెల్లో తడస్తా గూడేసిన కతను ఎన్నిసార్లు విన్నే తనివి తీరేదిగాదు.

మా నాయన బండి తోలతా వుంటే, వొళ్ళో కుచ్చోనేదానికి నేను, మా తమ్ముడు కాట్లాడుకొనేటోళ్ళం. మా నాయన వళ్ళో కుచ్చోని బండిలో పోతావుంటే సంకలు గుద్దుకొనేటంత సంబరంగా వుండేటిది.

'కాగితాలు అడపారదెంగిరారా! ఎంత సదివినా వొగనికింద వొంగి వుండాల్సిందే గదా! సేద్దిమైతే మన ఇష్టం. మన రాజ్జెం. మనల్ని అడిగేటోడు వుండడు. వట్టలు ఏలాడేసుకొని, మన్నులో కూరకలాడతా వుంటే వుండే ఆనందం అంతా ఇంతా గాదు". ఇది గొర్రెలతాత మాట.

ఈ మాట నాకు బలే సగించినట్టు వుండేటిది.

నేను మడక దున్నతా వుంటే, నేను అండదీస్తా వుంటే, నేను దంతి తోస్తావుంటే, నేను వాదికుప్ప కొడతావుంటే, వడ్లు పొలిగాలికి తూరుపు ఎత్తతా వుంటే, నేను వళ్ళు మరిసిపొయ్యి సేద్దింపనులు చేస్తావుంటే మా గొర్రెల తాత పిర్రమింద పలక కొట్టినట్టు కుశాలగా వుండేటిది.

అప్పుడు ఆయన చేసే పని వదిలిపెట్టి నన్ను పెగ్గిగా చూస్తా వుండేటోడు. అట్లా చూడడం ఆయనకు బలే ఇష్టంగా, సంతోసాన్ని కలిగించేదిగా వుండేటిది.

నా పెద్ద మనవడు సేద్దెంలో మొగలాయి అని మెచ్చుకొంటే నేను మునగచెట్టు ఎక్కి కుచ్చెనేటోడ్ని.

మా నాయన గొర్రు తొలతా వుంటే, మాయమ్మ సద్దలు ఇత్తినట్టు, సద్దకంకుల మింద గువ్వలు వాలినట్టు, చిన్నప్పటి గెవనాలు (జ్ఞాపకాలు) నన్ను ముక్కుతో పొడిసీ పొడిసీ గింజ గింజగా ఏరుకొనేటివి.

అప్పుడు నేను వొంటిగా వొగచోట కుచ్చోని గుక్కపెట్టి ఏడ్చుకొనేటోడ్ని.

కల చెదిరిపోతుంది. మల్లా పరుగు, పరుగు... తాడులేని బొంగరం మాదిర్తో గిరగిరా పిచ్చిపట్టినట్టు దేశాలు తిరిగినాను.

బంధువుల కళ్ళల్లో పురుగునైపోతిని.

నలుగురు నోళ్ళలో 'ఛీబలా' అని నానితిని. నాదొక రోత బతుకు.

ఇదంతా మడకసాలులో పుట్టినోడి మనేద.

***

ఆ తరువాత కత ఏమైందంటే? మల్లా మొదటికొచ్చింది.

వొగరోజు మాదిగి లచ్చిమి నా కంట్లో పడింది. నేను అప్పుడు పీలేరులో ఏటిగెడ్డ నుండే బాలాజీ కొటాయిలో గేటుకాడ నిలబడుకోని టికెట్లు చించే పనిచేస్తా వుంటిని.

ఎవుడ్నో ఎంటేసుకోని సినిమాకు వచ్చింది. నేను గేటుకాడ నిలబడుకోని టికెట్లు చించతా వుండాను.

నన్ను చూసి నిలబడింది.

వాడు ఆయమ్మిని చెయ్యి పట్టుకోని ఈడ్చుకోనిపోయినాడు.

ఇద్దరూ ఫుల్లుగా తాగేసి వుండారు. సీట్లో కూచోగానే ఆయమ్మిని వాడు వొంగ బెరకతాడు. ముద్దులు

పెడతాడు. జాకెట్లో చెయ్యేసి సండ్లు పిసకతాడు. వాడి పోరు పడలేక ఆయమ్మి సగం ఆటలోనే పైకి లేసింది. తోసుకొంటా, దొబ్బుకొంటా ఇద్దరూ యలబారి పొయినారు.

ఇంగొకరోజు రాత్తిరి పదిగంటలకాడ బస్టాండులో కనిపించి పలకరించింది.

నిచ్చెన మింద నిలబడుకోని టువల్‌షేట్ గోడకు అతికిస్తావుండాను. ఎవురో నిచ్చెన వూపితే కిందకు చూస్తిని గదా మాదిగి లచ్చిమి.

గబగబా కిందికి దిగొచ్చినాను.

"ఎన్ని దినాలైంది పెదబ్బా నిన్నుచూసి" అని చెయ్యి పట్టుకొనింది. "ఏంది ఇట్లా పుల్లమాదిర్తో అయిపోయినావే! కంపను పట్టుకొన్నట్టు వుండాది" చెంపల్ని పట్టుకోని అనింది.

నాకు దుక్కమొచ్చింది. కండ్ల నిండుకు నీళ్ళు పెట్టుకొంటిని.

"గడ్డము, మీసాలు వొక్కటే తేడా! నువ్వేం మారలేదు పెదబ్బా" అనింది.

"ఇన్నిరోజులు యాడికి పోయినావుమ్మే! నీ అతిగతి లేదు" అన్నేను.

"అదంతా పెద్ద కతలే పెదబ్బా! ఇప్పుడు ఎందుగ్గాని... దా... ఆ మోరిమింద కుచ్చోని మాట్లాడుకుందాం" అంటా నా చెయ్యి పట్టుకోని తీసకపోయింది.

ఇద్దరం మోరి మింద గొంతు కుచ్చేన్నాం.

రోడ్డు మింద జనం తిరగాడతానే వుండారు. ఆయమ్మి సారాయి పొట్లం జాకెట్లో నుంచి తీసి, నోటితో కొరికి గుటగుటా తాగింది.

నాకు గూడా పాణం పెరికింది. చేతిలో పైసా లేదు. తాగి రొండు దినాలైంది.

"మ్మేయ్ ఇంగొక పొట్లం వుండాదా?" అన్నేను.

రెండు పొట్లాలు తీసిచ్చింది.

నోటితో కొరికి అత్తరమాత్తరంగా సారాయిని గొంతులో పోసుకొన్నేక పాణం నిమ్మతి పడింది.

బీడి ముట్టించినాను.

రెండు గుక్కలు తాగినాక ఆయమ్మి తీసుకొనింది.

"ఆ పొద్దు చెట్టుపొండు చేతిలో పెట్టి మాయమైనదానివి, ఈ పొద్దు సారాయి పొట్లాలు చేతిలోపెట్టి కనిపించినావు. మల్లా ఇట్లా కలుస్తామని కలలోగూడా అనుకోలేదు తెలుసా?" అన్నేను.

"నా ముందర ఈ మాట అంటా వుండావు గాని నన్ను ఎప్పుడో మరిచిపొయ్యి వుంటావులే పెదబ్బా" అనింది.

"లేదుమే! సత్తింగా, నిన్ను తలుసుకోని రోజులేదు. అప్పుడు నేనెంత బాధపడినానో తెలుసా? నీ దిగులుతో నాకు జొరం గూడా వొచ్చింది. మా చిన్నాయన నిద్దరపోతా వున్నప్పుడు నెత్తిన గుండెయ్యాలని గొంతువరకు కోపం వుండేటిది. నేనే నీకు గుర్తులేను. మా చిన్నాయనను తగులుకోని నన్ను దూరదూరంగా వుంచినావు లంజదానా!"

వీపు మింద చురుగ్గా వొగ దెబ్బేసినాను. అప్పుడు కోపం ఇప్పుడు తీర్చుకొంటా!

ఆ యమ్మి ఉలిక్కిపడి,

చేత్తో వీపును తడుముకొంటా,

"అప్పుడు బాకి, ఇప్పుడు చెల్లయిందిలే పెదబ్బా' అని నవ్వింది.

ఇద్దరికీ మత్తెక్కింది.

ఆ యమ్మి పేస్టు పూస్తా, నేను గోడకు పోస్టరు అతికిస్తా, ఆ మాట ఈ మాట మాట్లాడుకొంటా, నవ్వుకొంటా, వొగరి మొగాలకు వొగరు పేస్టు పూసుకోని చిన్నపిలకాయలైపోయినాం.

***

ఆ పొద్దుటి నుంచి మల్లా మేమిద్దరం వొగటైపోయినాం.

ఇప్పుడు మమ్మల్ని ఎవురూ అడ్డుకొనేటోళ్ళు లేరు.

అప్పుడప్పుడూ సినిమాకొచ్చేది. ఎవుడితోనన్నా వస్తే నాతో మాట్లాడేది గాదు. వొంటిగా వచ్చిందంటే ఇంటర్వెల్లో ఇద్దరం ఏట్లోకి దిగబడిపొయ్యేటోల్లం.

నాకోసమని జాకెట్లో ఎత్తి పెట్టుకోని సారాయి పొట్లాలు తెచ్చేది.

గుండ్ల మింద కుచ్చోని తాగేటోళ్ళం పాడేటోళ్ళం, ఆడేటోళ్ళం,

నేను బంగ్యాకు తాగేది చూసి, ఆయమ్మి గూడా తాగడం మరిగింది.

బంగ్యాకు బుర్రను తీసుకోని బీడిని తాగినట్టు తాగేసరికి దగ్గు వచ్చేసింది. అట్లా కాదని చెప్పి, కుడిచేతి నడిమేలు సందున బుర్రను పట్టుకోని, ఎడంచేతి వేళ్ళతో బుర్రను బిర్రుగా గుప్పిటపట్టి, నోటి దగ్గిర పెట్టుకోని ఎట్లా తాగాలో నేర్పించినాను.

వొగగుక్క తాగేసరికి ఆయమ్మికి తల దిమ్మితిరిగి కండ్లల్లో, ముక్కుల్లో నీళ్ళు వచ్చేసినాయి.

వూపిరాడకుండా దగ్గింది.

తలమింద చేత్తో తట్టినాను. తెపరాయించుకోని మల్లా రెండు గుక్కలు తాగింది.

"సారాయి కంటే దీని గాటు నసాలానికి ఎక్కింది పెదబ్బా! కండ్లు తిరగతా వుండాయి. వొళ్ళు తేలిపోతా వుండాది. దీని మత్తు బలే కమ్మగా వుండాది" అనింది.

"వొగ సాధువు ఏమన్నాడో తెలుసా? పాణమంత తియ్యనా, బంగ్యాకు అంత కమ్మన ఇంగేది లేదంట. మ్మేయ్ వొగమాట చెప్పేదా! తాగనప్పుడు ప్రెపంచం తలతో నడిసినట్టు అనిపిస్తుంది. వానెక్కా తాగినప్పుడు సక్కరంగా కాళ్ళతో నడిసినట్టు వుంటుంది" అని మూతి బిగపట్టి ముక్కినట్టు నవ్వినాను.

"నువ్వు చెప్పింది నిజమే పెదబ్బా! రెండు పొట్లాలు సారాయి ఏసుకొంటినంటే నాకు మొగుడికి, మిండగాడికి పెద్ద తేడా అనిపించదు. దుడ్డు ఇచ్చినోడికి వొళ్ళు అప్పగించేస్తాను. ఎవురో సూదులతో పొడిసినట్టు తెలుస్తానే వుంటుంది. వొగడు మింద పడి కూరుకులాడుతాడు. ఇంగొకడు పొండ్లతో చెరుకును చీల్చినట్టు చీల్చి, నమిలి నమిలి పిప్పి చేస్తాడు. వొళ్ళు మత్తెక్కి వుంటింది గదా! బాద అనిపించదు" అనింది.

ఆయమ్మి ఆమాట బలే లోగొంతుతో అనింది.

అట్లా వొగరి కష్టసుఖాలు వొగరు పంచుకొంటా, ఎన్నో రాత్రులు ఆ ఏట్లో గడిపినాం.

ఈ ప్రెపంచంలో మాకు ఎవరూ లేరు, నాకు లచ్చిమి, లచ్చిమికి నేను తోడునీడ అనిపించేది.

ఆ ఏరు, ఆ కొండలు, ఆ కానగచెట్టు, ఎన్నెల, చీకటి, చుక్కల పందిరి మా సావాసకోపులు.

ఇసిక తిన్నెల మింద అలసిసొలసినాం.

వొగరి మింద వొగరు నీళ్ళు ఎగరజల్లుకొంటా చిన్నపిలకాయలమైనాం. ఇసిక గూళ్ళు కట్టుకొన్నాం ఏట్లో, ఎన్నెట్లో.

వొగరోజు రెండో ఆట బుకింగ్ క్లోజ్ అయినాక ఇద్దరం జొన్నగెడ్డలోల్ల మిషను కాడ పొట్టుగాడిలో కుచ్చెన్నాము.

ఆడికి పురుగు కూడా రాదు.

చుట్టలు నంజుకొంటా సారాయి తాగినాం. బంగ్యాకు తాగి మత్తులో వూగితూగినాము.

వంట్లో దెయ్యాలు దూరినాయి.

ఆడగాలి తగలక వొళ్ళు తిమ్మిరెక్కి వుండాది. సారాయి, బంగ్యాకు కలగలిసిన మత్తు, వొంట్లో తైతెక్కలాడతా వుండాది. చేతులతో అదుముకొంటిని. ఆ యమ్మి 'వూ' అనలేదు 'ఆ' అనలేదు.

చెనిగిపొట్టులో పొర్లించినాను.

ఎచ్చెచ్చగా మంట రగులుకొనింది.

మెడ మింద ముద్దులు సెగలు కక్కతా వుండాయి. ఆ యమ్మి చేతులు వీపును పెంజిరి పాములై చుట్టుకొన్నేయి.

తొడలకాడ కుచ్చోని ఆవురావురుమంట పులిబోజనం చేస్తా వుండాను.

'వున్నెట్టుండి ఆయమ్మి నన్ను పక్కకు తోసేసింది. మొకాళ్ళ మింద తలపెట్టుకోని బొరోమని ఏడిసింది.

వురుములు మెరుపులతో వాన కురిసినట్టు వుండాది ఏడుపు.

వొళ్ళు సచ్చుపడిపోయింది. కండ్లల్లో నీళ్ళు కమ్ముకొచ్చినాయి. నన్ను పసిబిడ్డను చేసి వొళ్ళో పడుకోబెట్టుకొనింది. మొగమంతా ముద్దులు పెట్టింది. చెంపకు చెంప ఆనించి, బొటబొటా కండ్లనీళ్ళు పెట్టుకొనింది.

ఆ రాత్తిరి అట్లా గడిచింది.

మరుసటిరోజు రాత్తిరి నన్ను ఏట్లోకి పిలుసుకోని పోయింది. చేతులు పట్టుకోని నీళ్ళు దాటి నల్లగుండ్ల మింద కుచ్చెన్నాము.

మూగ ఎన్నెట్లో నల్లగుండ్లు నెమరేసుకొంటా వుండాయి.

ఏటింటీ కానగపూల వాన.

కొనగుండు మింద లచ్చిమి కుచ్చోనుండాది. ఆయమ్మి కాళ్ళకాడ నేను కుచ్చోనుండాను.

లచ్చిమి వొళ్ళు సోదీనం తప్పేట్టు తాగుండాది. కండ్లు నిప్పులై కణకణ రగలతా వుండాయి.

బంగ్యాకు అరిచేతిలో నలిపి బుర్రకి మెత్తిచ్చినాను. అగ్గిపుల్ల గీసి ముట్టించి వూపిరి బిగపట్టి 'బీర్సి'నాను. ఆకు రగులుకొనింది. కాలిన ఆకు వాసన ముక్కులకు కమ్మగా తగిలింది.

బుర్రను వాటంగా పట్టుకోని రెండు గుక్కలు తాగినాను. వొళ్ళంతా ఎచ్చంగా వుక్కబోసింది.

కండ్లల్లో చుక్కలు మొలిసినాయి. నా చేతిలోనుంచి ఆయమ్మి బుర్రను అందుకొనింది.

నేను ఆయమ్మి దెగ్గిరికి జరిగి ఆయమ్మి పాదాలమింద తలపెట్టుకొని "మ్మేయ్ నేను శానామంది ఆడోళ్ళతో సావాసం చేసుండాను. నీ అంత దెగ్గిరిగా నాకు ఎవరు అనిపించలేదు" అన్నేను.

రెండు గుక్కలు పొగ తాగి "పెదబ్బా నీకు నా కత చెప్పతాను ఇంటావా?" అని అడిగింది.

తల పైకెత్తి ఆయమ్మి కల్లా చూసినాను.

"మూడు నెలల కడుపుతో వుండే నన్ను మా నాయన పదిట్ల బైలు మాదిగపల్లెలో వొగ తిక్కలోడికిచ్చి పెండ్లి చేసినాడు. సంవత్సరం తిరక్కముందే బిడ్డను కని ఆడ పారేసి లారీ డైవోరుతో లేసిపోయినాను. వాడు నన్ను పుల్లాకును చేసి మోజు తీరినాక వొదిలేసినాడు. వాడికి వొగ మొగబిడ్డను కంటిని.

మల్లా తిక్కల మొగుడి పంచన చేరితిని. ఇద్దో ఇట్లా వొళ్ళమ్ముకోని ఇద్దరి బిడ్డల్ని, తిక్కల మొగుడ్ని సాకతా వుండాను.

నా మొగుడు పిచ్చోడు.

వుమాదం పూనితే కల్లు తాగిన కోతి. నా మింద పడతాడు. పారతో మన్ను తవ్వినట్టు నన్ను గుంతలోడిపెడతాడు. వొక్కొక్కసారి కట్టి తీసుకోని పిలగాడ్ని కొట్టినట్టు కొట్టేస్తాను.

వొక్కొక్కసారి వాడిదీ వుప్పుకారం తినేవొళ్ళే గదా అని నన్ను గుంతలోడిపెడతా వుంటే వూపిరి బిగపట్టి వుండిపోతాను.

ఏం చేసేది తిక్కలోడు గదా!" పైటతో కండ్లు నీళ్ళు తుడుచుకొనింది.

రెండు గుక్కలు బంగ్యాకు తాగింది.

"పెదబ్బా! తెలిసీ తెలియని వొగిసిలో చెయ్యేసిన మీ చిన్నాయన నుంచి, నీ వరకు గూడా ఎందరికో కొంగేసుండాను. ఎవురి కింద పడుకొన్నే నేను రాయినైపోతిని గాని ఆడదాన్ని కాలేకపోతి.

నువ్వంటే నాకు పాణం పెదబ్బా! నిన్ను ముట్టుకోవాలని, వాటేసుకోవాలనీ, ముద్దు పెట్టుకోవాలని కోరిక వుంటింది. నిన్ను ముట్టుకోగానే రాయినైపోతా వుండాను. ఇట్లా మనుషులుగా వుంటే నిన్ను నేను తాకలేను.

రాయీ రాయీ కరిగే వొకవేళ వుంటుందంట. ఆ వేళలో గువ్వలమైపోదాం. గుఱ్ఱాలమైపోదాం. నీళ్ళల్లో చేపలమైపోదాం. మన ఇద్దరికి అద్దులే వుండవు" అనింది.

ఆయమ్మి మాటలు నాకు ఇచ్చిత్తరంగా అనిపించినాయి.

"పెదబ్బా రాయీ రాయీ కరిగే వేళలో పసిడిగువ్వలు కట్టుకొస్తాయి. పోతుగువ్వ కూతేసి పెంటిగువ్వను పిలిస్తింది. కట్టుకొచ్చినప్పుడు అవి బంగారు వర్ణంలో ధగధగా మెరస్తా వుంటాయి. బాగి చెట్టులోనే గూళ్ళు కట్టుకొంటాయి. అవి 'దేవుని గువ్వలు' అని చెప్పింది.

ఆ ఏటిగెడ్డన పెద్ద బాగిచెట్టు వొగటి వుండాది.

చేయి పట్టుకోని నన్ను ఆచెట్టు కిందకు పిలుచుకోని పోయింది. కొమ్మల మింద వొదిగిన పసిడిగువ్వలు బంగారంలో ముంచి తీసినట్టు ధగధగా మెరస్తా వుండాయి.

సరిగ్గా రాయీ రాయీ కరిగి వేళలో అవి కట్టుకొచ్చినాయి. పోతుగువ్వల కూతలతో బాగిచెట్టునిద్దట్లో వులిక్కిపడింది.

ఇద్దరం చేయీ చేయీ పట్టుకోని రెండు గుఱ్ఱాలమై ఏటింటీ దౌడు తీసినాము. అద్దులు లేని లోకంలో కేళిఇలాసంగా తిరిగి కరకరా పొద్దు మొలిచేసరికి మల్లా మనుషులమై పోయినాము.

ఇంగొౕక రాత్తిరి చేపలమై నీటి సొరికలను రాసుకొంటా ఈది ఈది ఏటి కంటిలో అలసిసొలసినాము.

పచ్చులమై ఎగిరిపోయి నల్లమోడాలను ముక్కులతో పొడిసినాము. జల్లున వాన కురిసింది.

సీతాకోకచిలకలమై పూలతేనే తాగి తైతక్కలాడినాము.

నెమళ్ళమై పురువు విప్పి ఆడితిమి.

కోకిలలై గొంతులు విప్పి పాడితిమి.

చీమలమై, ఏనుగులమై, పులులమై, జింకలమై ఎన్నో రాత్తురులు ఏటిగెడ్డన గడిపితిమి.

లచ్చిమి నేను వొగట్టైనాక వూరును యెలేస్తిమి. ఏటిగెడ్డన ఈ బాగిచెట్టు మాకు ఇల్లయింది. ఈ ఉయ్యాల్లో వూగతా వూగతా ఏడేడు లోకాలను అందుకొంటిమి.

***

కరకరా పొద్దు మొలిచేది మరిస్తిమి.

పూలుకోసే ఆడోళ్ళు, మగోళ్ళు బుట్టలు పట్టుకోని వచ్చినారు.

వొగ ఆడది మమ్మల్ని చూసి బిత్తరపొయ్యి పాములని అరిసింది. మొగోళ్ళు గబగబా పరిగెత్తుకొంటా వచ్చినారు. దడికి కట్టిన గూటాన్ని తీసుకోని వొకడు పెంజిరి తల మింద వొగ దెబ్బ ఏసినాడు. ఇంగొౕకడు నన్ను కొట్టేదానికి గూటాన్ని పైకెత్తినాడు.

'నీయమ్మా నాయాల! నాగుపామును సంపొద్దురా పాపం' అన్నేడు వాళ్ళల్లో వొకడు అడ్డుపడి.

వాడు నా పైకి ఎత్తిన గూటాన్ని పక్కకు తిప్పి పెంజిరిని దెబ్బ కొట్టినాడు. దెబ్బమింద దెబ్బ పెంజిరి మింద పడతావుండాయి. పెంజిరిని సంపేస్తా వుండారు నా కొడుకులు.

కోపంతో బుస్సుమని పడగవిప్పితిని. వొగని కాలును కాటేస్తిని.

వాడు బిత్తరపొయ్యి 'అమ్మా' అని భీతరపు అరిసినాడు.

ఇంగొౕకడు గూటాన్ని నా పైకి ఎత్తినాడు. దెబ్బ తప్పించుకోని పక్కనే ఎలకబొక్క వుంటే దూరేసినాను.

కాటుపడిన వాడ్ని ఎత్తుకోని కాసరబీసరని అరుసుకొంటా అందరూ పరిగెత్తినారు.

ఎలకబొక్కలో నుంచి బయటకొచ్చినాను. పెంజిరి కొనపాణంతో కొట్టకలాడతావుండాది.

మనిషినై పెంజిరిని తీసుకొంటిని. చేతుల్లో పాణాలు వొదిలింది.

మెరుపు మెరిసినంతలో అంతా ముగిసిపోయింది. 'లచ్చిమి లచ్చిమి' ఎద కొట్టుకొంటిని.

పిచ్చిపట్టినట్టు ఏరంతా పరిగెత్తితిని.

ఇసికలో మోకాళ్ళ మింద కుచ్చోని గుండె పగిలేట్లు ఏడిస్తిని.

దిక్కులు దొని పలికినాయి.

ఏరు నీళ్ళను ఇరబోసుకోని వలవలా ఏడిసింది.

గాలి సుడిగాలై రోదించింది.

ఆకాశం బోరున దుక్కపడింది.

పొద్దు మొలిసింది.

పెంజిరిని ఏటిగెడ్డన గుంతలోడి పూడ్చి పెట్టినాను.

ఏటిగెడ్డన సోలువుగా కానగచెట్లుండాయి. ఆ మాకుల్లో నేను వౌగ కానగ మాకునైపోతిని.